

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΧΟΡΤΟΘΕΡΤΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ
ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΟΣ 38°
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 295

Θερινές εκδηλώσεις 2026

Οι θερινές εκδηλώσεις της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας που πραγματοποιήθηκαν στις 4 Ιουλίου 2026 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία, με εκατοντάδες κόσμου να γεμίζει ασφυκτικά τον προαύλιο χώρο του σχολείου στο Κομνήνιο Βέροιας.

Συνέχεια στην 8η σελίδα

Παναγία Σουμελά Το μοναστήρι σύμβολο

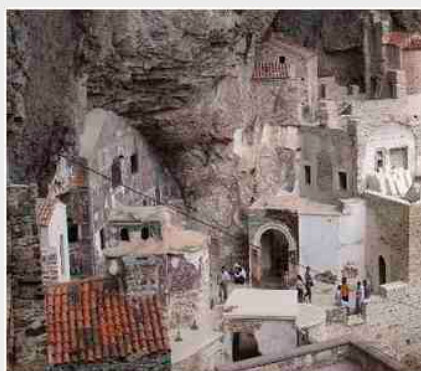

Η δήλωση του Λεωνίδα Ιασωνίδη, υπουργού Πρόνοιας της κυβέρνησης Ε. Βενιζέλου, όταν επί των ημερών του, η εικόνα ήρθε στην Ελλάδα δείχνει την ιδιαίτερη σχέση των ποντίων με τη μητέρα τους Παναγία «Εν Ελλάδι υπήρχαν οι Πόντιοι, αλλά δεν υπήρχεν ο Πόντος. Με την εικόνα της Παναγίας Σουμελά ήλθε και ο Πόντος».

Συνέχεια στην 6η σελίδα

Οι Τούρκοι έκοψαν στην Παναγία Σουμελά τη λειτουργία του Δεκαπενταύγουστου

Την Παρασκευή 23 Αυγούστου 2026 (Εννιάμερα της Παναγίας) και όχι τον Δεκαπενταύγουστο (Πέμπτη 15 Αυγούστου), με ευθύνη των τουρκικών αρχών και δίχως την παρουσία του Οικουμενικού Πατριάρχη Κων/πόλεως κ. Βαρθολομαίου, πραγματοποιήθηκε η Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά στο όρος Μελά στην Ματσούκα της Τραπεζούντας του Πόντου.

Συνέχεια στην 8η σελίδα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ
ΤΜΗΜΑΤΩΝ
2026-27

2

Επιστημονική ημερίδα
για τη Σάντα
του Πόντου

4

Κρυπτοχριστιανοί
του Σταυρίν
Αργυρούπολης

5

Σουμελά
λεν την
Παναγιά

6

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας σε συνεργασία με το Τουριστικό Γραφείο «Αχιλλέας Tours» πραγματοποίησε 10ήμερη εκδρομή στον Πόντο, στις ιδιαίτερες αξέχαστες και αλησμόνητες ιδιαίτερες πατρίδες μας, από 16 έως 25 Αυγούστου 2026.

Συνέχεια στην 6η σελίδα

ΠΕΕΙ ΜΕ ΕΙΝΑΝ
ΛΟΓΟ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΩ
ΟΦΕΤΟΣ ΣΗΝ
ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

353.000
ΛΟΓΟΥΣ
ΘΑ ΛΕΓΩ ΣΕ

ΕΝΑΡΞΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, 6:00μμ

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας ξεκινά την χρονιά με όλα τα τμήματα χορού, Αγγείου, φλογέρας, λύρας, νταουλιού, θεάτρου, ποντιακής διαλέκτου και πολλά ακόμη που θα μαθαίνουμε όλη τη χρονιά. Η υπόσχεσή μας είναι μία: **Να προσπαθούμε καθημερινά για τη συνέχιση της ιστορίας και της παράδοσής μας.**

Οι εγγραφές ξεκίνησαν...!

Τα δίδακτρα είναι συμβολικά και σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Βέροια - Τ.Κ. 59132 - Τηλ.: 2331072060

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ε.Α.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ

ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Α. Πορφύρα 1

591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Α. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί
Πέμπτη & Κυριακή
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΤΟΥΣ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΜΟΛΙΣ 10€

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2026

13-06-2026

Εκπροσώπηση στον εαρινό χορό του Συλλόγου Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών Θεσσαλονίκης.

4-7-2026

Θερινές εκδηλώσεις στο Κομνηνίο Βεροίας.

25 & 26-07-2026

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού και Μορφωτικού Συλλόγου Καλλιθέας

16/25 -8-2026

Εκδρομή-Προσκύνημα στον Πόντο

2-9-2026

Συμμετοχή σε εκδήλωση στην ταβέρνα "Ο Τσάρτιλον" σε μνήμη του Γιώργου Τσαρτιλίδη.

9/11-08-2026

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο 8ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών του Δήμου Βέροιας.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ 2026-27

Υπεύθυνος Τμημάτων από το Διοικητικό Συμβούλιο

Κοτίδης Ιωάννης τηλ. 6944-751972

Τμήματα Ποντιακών Χορών

Χοροδιδάσκαλος: Ιντζεβίδης Βαγγέλης: τηλ. 6984-860096

Παιδικά τμήματα και εφηβικό τμήμα ποντιακών χορών

Υπεύθυνες: Κιατικίδου Ελπίδα τηλ. 6970-642308

Τμήμα παραστάσεων ποντιακών χορών

Υπεύθυνος: Κοτίδης Γιάννης, τηλ. 6944-751972

Χοροδιδάσκαλος: Ιντζεβίδης Βαγγέλης: τηλ. 6984-860096

Τμήμα θεάτρου (ενηλίκων)

Υπεύθυνος: Φωτιάδης Φιλοκτήμων τηλ. 6942-701788

Σκηνοθέτες: Τσαχουρίδης Λευτέρης

Τμήμα εκμάθησης Νταουλίου και Κρουστών

Υπεύθυνος και δάσκαλος: Αποστολίδης Ηλίας τηλ. 6971901916

Τμήματα εκμάθησης Ποντιακής Λύρας

Υπεύθυνος και δάσκαλος: Καλαϊτζίδου Ανθή τηλ. 6980-956856

Τμήμα εκμάθησης πνευστών μουσικών οργάνων (γαβάλ - αγγείο)

Υπεύθυνος και δάσκαλος: Φωλίνας Βασίλης τηλ. 6948-943871

Τμήμα αιμοδοσίας

Υπεύθυνη: Χατζίδη Κατερίνα τηλ. 6974-174331

Τμήμα νέων για νέους και νέες από 18 έως 35 ετών

Υπεύθυνος: Ιντζεβίδης Βαγγέλης: τηλ. 6984-860096

Τμήμα Ιματιοθήκης

Υπεύθυνος: Στολτιδης Ηλίας τηλ. 6986-739705

Τογκουσίδου Ευαγγελία τηλ. 6973-550041

Μιχαηλίδου Λένα τηλ. 6946-577910

Μηνιαία Εφημερίδα της Ε.Α.Β. «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»

Υπεύθυνοι: Τουμπουλίδης Νικόλαος τηλ. 6983-503676

Καπουρτιδης Χαράλαμπος τηλ:6973-556255

Ομάδα Χρήσης της Ιστοσελίδας της Ε.Α.Β. (www.elverias.gr)

Υπεύθυνοι: Ιντζεβίδης Βαγγέλης: τηλ. 6984-860096

Γραμματεία:

Ζησοπούλου Μαρία τηλ. 2331072060

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2026

9/11-8-2026

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο 8ο φεστιβάλ χορού του Δήμου Βέροιας.

20-09-2026

Έναρξη των τμημάτων χειμερινής περιόδου 2026-2027

26-10-2026

Παρουσίαση του θεατρικού τμήματος στην Αντωνιάδαιο Στέγη με δύο μονόπρακτα

28- 11-2026

Ετήσιος χορός τμημάτων.

27-12-2026

Παρουσίαση του δρώμενου των μωμόγερων στη Βέροια

4ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών Δήμου Λάρισας

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το διεθνές Φεστιβάλ Παραδοσιακών χορών του ΚΕΛΕ στα Τέμπη Λάρισας, από 26-29 Ιουνίου 2026 όπου όλες οι βραδιές ήταν γεμάτες χορό, τραγούδι, μουσική και συμμετοχή από πολλούς συλλόγους του εξωτερικού και όλης της Ελλάδας.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας συμμετείχε με πολυπληθές τμήμα χορού και τόσο κατά την διάρκεια της παρέλασης αλλά και κατά τη διάρκεια των χορευτικών απέσπασε τον θαυμασμό και τα χειροκροτήματα των παρευρισκόμενων.

ΜΠΡΑΒΟ ΠΑΙΔΙΑ

Η Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης

24 Ιουλ 1923

«Αρχηγοί Στρατού και Στόλου, πενθούντες από χθές εκφράζουν την βαθείαν λύπη των...»

Τηλεγράφημα προς τον Ε. Βενιζέλον από τον Στρατηγό Πάγκαλο και Υποναύαρχο Χατζηκυριάκο μετά την συμφωνία του με τον Ι. Ινονού την 27-5-1923

Την 24 Ιουλίου 1923 (ν.η), στην αίθουσα τιμών του Πανεπιστημίου της Λωζάννης στην Ελβετία, υπογράφηκε η 5η συνθήκη ειρήνης του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Οι εργασίες της διάσκεψης της Λωζάννης άρχισαν την 21 Νοε1922, με σκοπό την υπογραφή συνθήκης ειρήνης μεταξύ των χωρών, Η. Βασιλείου, Γαλλίας, Ιταλίας, Ρουμανίας, Ιαπωνίας, Σερβίας και της Ελλάδος, με την Τουρκία. Η χώρα μας εκπροσωπείται από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος μετά την ήττα του στις εκλογές της 20 Νοε 1920, είχε εγκαταλείψει την Ελλάδα. Ήταν η μόνη συνθήκη του Α' ΠΠ, την οποία οι σύμμαχοι της «Εγκαρδίου Συνεννοήσεως», την υπέγραψαν ως ηττημένοι. Ο νικητής Κεμάλ Ατατούρκ υπαγόρευσε τους όρους της.

Η πορεία προς την Συνθήκη

Την 16 Σεπ 1922 οι τελευταίοι Έλληνες στρατιώτες εγκατέλειψαν την Μικρά Ασία, μετά από την πιο ταπεινωτική ήττα του Ελληνικού Στρατού στην νεώτερη ιστορία μας. Την 28 Σεπ 1922 το στρατιωτικό κίνημα, των Συνταγματάρχων Πλαστήρα Νικολάου, Γονατά Στυλιανού και Αντιπλοιάρχου Φωκά Δημητρίου, ανέλαβε την εξουσία της χώρας. Την 11 Οκτ 1922, υπογράφηκε η συνθήκη των Μουδανιών, με την οποία η Ελλάδα εγκατέλειψε την Ανατολική Θράκη. Την αποχώρηση του Ελληνικού Στρατού ακολούθησε ο ελληνικός πληθυσμός, ο οποίος ανερχόταν γύρω στις 280.000. Στην Θράκη με τον σχηματισμό της Στρατιάς του Έβρου, άρχισε η αναδιοργάνωση του Ελληνικού Στρατού, υπό δυσμενέστερες συνθήκες, με προσωπικό και μέσα που διασώθηκαν από το Μικρασιατικό μέτωπο.

Οι Διαπραγματεύσεις

Οι υπερφίαλες αξιώσεις της Τουρκίας αφενός (παράδοση του στόλου, καταβολή υπέρογκου αποζημιώσεως, εκδίωξη Ελλήνων, αποπομπή Πατριαρχείου) και το διεθνές κλίμα αφετέρου, είχαν δημιουργήσει δύσκολες συνθήκες για την χώρα μας. Την 7 Μαΐου 1923 μετά από απόφαση των αρχηγών του στρατιωτικού κινήματος, αντικαταστάθηκε ο Βενιζέλος ως εκπρόσωπος της Ελλάδος, από τον Υπουργό Εξωτερικών Απ. Αλεξανδρή, πλην όμως συνέχισε να παραβρίσκεται στην σύσκεψη και να διαπραγματεύεται. Την 24 Μαΐου η Ελλάδα έδωσε διήμερη προθεσμία, προκειμένου να άρει η Τουρκία τις απαιτήσεις για πολεμικές επανορθώσεις, αλλιώς θα αποχωρούσε από την σύσκεψη. Η στρατιά του Έβρου έλαβε εντολή την 27 Μαΐου να εξορμήσει προς κατάληψη της Αν. Θράκης. Την 26 Μαΐου ο Ινονού δήλωσε ότι η Τουρκία παραιτείται της καταβολής αποζημιώσεων, εφόσον η Ελλάδα αναγνωρίσει την υποχρέωση αυτή, αναλάβει μέρος του Οθωμανικού δημοσίου χρέους και παραχωρήσει στην Τουρκία το τρίγωνο του Καραγατς. Ο Βενιζέλος συμφώνησε. Ο Αντιστράτηγος Πάγκαλος Θ. διοικητής της Στρατιάς του Έβρου, διαφώνησε και κινήθηκε δυναμικά με σκοπό την ανάληψη της εξουσίας. Μετά από απόφαση του Πλαστήρα αντικαταστάθηκε από τον Αντιστράτηγο Μαυρομιχάλη Πιερράκο.

Η συμφωνία

Στο τελικό κείμενο της συνθήκης ενσωματώθηκαν και οι συμβάσεις ανταλλαγής πληθυσμών που υπογράφηκαν την 30 Ιαν 1923. Αντηλλάγησαν 150.000 Έλληνες που απέμειναν στην Μ. Ασία, με 388.000 Τούρκους που ευρίσκοντο στην Ελλάδα. Την υπογραφή της συνθήκης ειρήνης την υποδέχτηκαν οι Έλληνες με αίσθημα ανακούφισης, μετά από 11 χρόνια πολέμου. Κατοχυρώσαμε την κυριαρχία μας επί των νήσων του Αν. Αιγαίου, συμφωνήσαμε για τα χερσαία σύνορα με την Τουρκία και αποκτήσαμε πληθυσμιακή ομοιογένεια. Ο Ελληνισμός εγκατέλειψε το όραμα της μεγάλης Ελλάδος, συνειδητοποιώντας τα όρια της αντοχής του. Υπήρξε μια «Εντιμος Ειρήνη» η οποία απέδιδε την πραγματικότητα. Η συμβολή του Ελ. Βενιζέλου στην υπογραφή της, υπήρξε ουσιαστική.

Η περιοχή της Μαύρης Θάλασσας γίνεται νέο τουριστικό hot - spot

Η περιοχή του πόντου γίνεται το νέο αγαπημένο hot - spot των τουριστών που θέλουν να περάσουν τις διακοπές τους στην Τουρκία, προσελκύοντας ταξιδιώτες ειδικά από χώρες της Μέσης Ανατολής.

Με τις πόλεις της περιοχής να εντάσσονται στο κλαμπ των τουριστικών κέντρων, η Τουρκία μπορεί πλέον να προσφέρει περισσότερες επιλογές στους ξένους παραθεριστές.

Ανάμεσα σε αυτούς τους προορισμούς ξεχωρίζει η επαρχία της Τραπεζούντας. Πέρυσι, η πόλη υποδέχτηκε περισσότερους από 515.000 τουρίστες, εκ των οποίων οι 222.000 ήταν ξένοι παραθεριστές. Τους πρώτους επτά μήνες του 2024, 737.000 τουρίστες επισκέφτηκαν την πόλη.

Με τη φύση, τα υψίπεδα και τις μεγάλες ακτές της, η Μαύρη Θάλασσα αναδεικνύεται ως μοναδικός κόμβος, δήλωσε ο υπουργός Μεταφορών Abdülkadir Uraloğlu. «Αυτό προσφέρει επίσης ευκαιρίες στην τοπική οικονομία».

Το αεροδρόμιο της Τραπεζούντας είναι το έβδομο πιο πολυσύχναστο σε δρομολόγια εσωτερικού και κατατάσσεται στη 10η θέση όσον αφορά τους διεθνείς επιβάτες, είπε ο Uraloğlu, προσθέτοντας ότι στις 30 Ιουνίου, το αεροδρόμιο εξυπηρέτησε 145 αεροπλάνα ρεκόρ.

Το κέντρο της πόλης και τα υψίπεδα γύρω από την Τραπεζούντα σφύζουν από τουρίστες για τρεις έως τέσσερις μήνες το χρόνο, σύμφωνα με τον Kantarci. «Καθώς καταφθάνουν περισσότεροι τουρίστες, τα εστιατόρια σε ξενοδοχεία και καταστήματα με σουβενίρ επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους για να καλύψουν τη ζήτηση», είπε ο Kantarci καθώς εξήγησε πώς η εισροή τουριστών επηρεάζει την τοπική οικονομία.

Ο Kantarci, ωστόσο, προειδοποίησε ότι τα πράγματα μπορεί να ξεφύγουν από τον έλεγχο. «Η Τραπεζούντα γίνεται σαν την Αττάλεια. Πρέπει να κινηθούμε με λίγη προσοχή. Η χωρητικότητα των εγκαταστάσεων διαμονής θα πρέπει να αυξηθεί και θα πρέπει να γίνουν περισσότερες επιθεωρήσεις σε αυτές τις εγκαταστάσεις».

Η τελευταία λειτουργία στη Σάντα

Ήταν ξημέρωμα, κάπου στο 1923, όταν ο γέροντας Παπα-Θεοφάνης στάθηκε για τελευταία φορά μπροστά στην πέτρινη εκκλησία του χωριού, εκεί ψηλά στις καταπράσινες πλαγιές της Σάντας, της παλιάς ελληνικής κοινότητας στην καρδιά της Γκιουμούσχανε.

Η πέτρινη εκκλησία, που είχε χτιστεί από τους παππούδες τους με κόπο και πίστη, κουβαλούσε μέσα της γενιές προσευχών, βαφτίσεων, γάμων και αποχαιρετισμών. Στα ερείπια της πια, τότε ακόμα όρθια, αντήχησαν οι τελευταίες ψαλμωδίες πριν η καρδιά του χωριού σωπάσει.

Ο παπα-Θεοφάνης δεν ήταν μόνος. Γύρω του, συγκεντρωμένοι μέσα στο ιερό εκείνο φως, στάθηκαν οι λιγοστοί χωριανοί που είχαν απομείνει — γυναίκες με δεμένα μαντήλια, παιδιά σφιχταγκαλιασμένα με τις γιαγιάδες τους, άντρες με σκυθρωπά μάτια. Ήταν όλοι τους εκεί για την τελευταία λειτουργία πριν ξεκινήσει ο μεγάλος ξεριζωμός.

Μετά τη λειτουργία, ο παπάς τους κάλεσε να περάσουν μια τελευταία φορά από το παλιό παπαδόσπιτο — το δεύτερο κτίσμα — όπου είχε φυλάξει λίγα τρόφιμα, εικόνες, και τα βαπτιστικά βιβλία του χωριού. «Μην πάει χαμένο το όνομά σας», τους είπε, «ούτε η πίστη σας. Όλα θα τα πάρουμε μαζί μας... στην καρδιά».

Κανείς δεν μίλησε. Μόνο η γιαγιά Δέσποινα πλησίασε και φίλησε τον τοίχο της εκκλησίας. «Μάνα μου», ψιθύρισε, «δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ».

Έφυγαν με λίγα ρούχα, μια εικόνα της Παναγίας και λίγο χώμα κρυμμένο σε μαντήλια. Μπήκαν στο μακρύ ταξίδι προς την Ελλάδα, δίχως να ξέρουν αν θα ξαναδούν ποτέ το βουνό τους, το εκκλησάκι, ή το σπίτι όπου γεννήθηκαν.

Και σήμερα...

Χρόνια αργότερα, τα παιδιά και τα εγγόνια αυτών των προσφύγων έφτασαν ξανά στις πλαγιές της Γκιουμούσχανε. Βρήκαν την εκκλησία χωρίς στέγη, γεμάτη αγριόχορτα. Το σπίτι του παπά, με τις πέτρες του ακόμη στέρεες, έμοιαζε να περιμένει κάποιον γνωστό να του ανοίξει ξανά την πόρτα.

Κάποιοι άναψαν κεριά. Άλλοι έψαλαν χαμηλόφωνα. Και τότε, εκεί, σε μια χαραμάδα του τοίχου, βρήκαν χαραγμένο ένα όνομα: «Μαρία 1916».

Κι ένιωσαν πως κανείς δεν ξεχνιέται, όσο η μνήμη κρατάει τα σπίτια όρθια και τις προσευχές ζωντανές.

Από την ψηφιακή Σαντά

Πρώτη επιστημονική ημερίδα για τη Σάντα του Πόντου στις Αιγές Ιστορία, μνήμη και πολιτιστική κληρονομιά στο επίκεντρο

Η πρώτη επιστημονική ημερίδα με θέμα την Ιστορία και τον Πολιτισμό της Σάντας του Πόντου πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 23 Ιουλίου, στο αμφιθέατρο «Μανόλης Ανδρόνικος» του Κεντρικού Μουσειακού Κτηρίου των Αιγών.

Τη διοργάνωση ανέλαβαν η ΑΜΚΕ «Ψηφιακή Σάντα» και η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας, υπό την αιγίδα του Δήμου Βέροιας, στο πλαίσιο ενός πολιτιστικού διημέρου αφιερωμένου στη Σάντα, με στόχο να φέρει το κοινό πιο κοντά στην πλούσια ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά μιας από τις σημαντικότερες κοιτίδες του ποντιακού ελληνισμού.

Την παρουσίαση της ημερίδας έκανε η Σοφία Πιπερίδου, μέλος της ΑΜΚΕ «Ψηφιακή Σάντα».

Η εκδήλωση αποτέλεσε έναν σημαντικό σταθμό στην προσπάθεια της ΑΜΚΕ για τη συγκέντρωση, διάσωση, τεκμηρίωση και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ανθρώπων της Σάντας. Μέσα από τις εισηγήσεις διακεκριμένων επιστημόνων και ερευνητών, το κοινό είχε την ευκαιρία να γνωρίσει σημαντικές πτυχές της ιστορίας, της λαογραφίας, της ενδυμασίας, της εγκατάστασης των Σανταίων στην Ελλάδα, καθώς και του πολύτιμου αρχαιολογικού υλικού που διασώζεται μέχρι σήμερα.

Χαιρετισμό απηύθυνε η αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ημαθίας Εύα Κοντογουλίδου, η οποία επισήμανε ότι η σύνδεση της ημερίδας με τις αρχαίες Αιγές δεν ήταν τυχαία. Όπως ανέφερε, οι πρόσφυγες από τη Σάντα μετέφεραν στην Ημαθία έναν ανεκτίμητο πνευματικό και υλικό πλούτο.

Εκ μέρους του Δήμου Βέροιας, ο αντιδήμαρχος Αλέξανδρος Τσαχουρίδης, με καταγωγή από τη Σάντα, χαρακτήρισε την εκδήλωση ως ένα «μνημόσυνο για τις ψυχές των προγόνων μας», τονίζοντας ότι η «Ψηφιακή Σάντα» αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο διατήρησης της ιστορικής μνήμης και εκπαίδευσης των νέων γενεών, κάνοντας λόγο για μια πρωτοβουλία ιστορικής ευθύνης.

Ο διαχειριστής της ΑΜΚΕ «Ψηφιακή Σάντα», δικηγόρος και ερευνητής Αθανάσιος Στυλίδης, ευχαρίστησε όλους όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της ημερίδας, υπογραμμίζοντας ότι το εγχείρημα αποτελεί καρπό συλλογικής προσπάθειας. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, «η αρχή έγινε και τα επόμενα βήματα θα είναι ακόμη πιο παραγωγικά».

Η κ. Πιπερίδου, προλογίζοντας τον πρώτο ομιλητή, επισήμανε ότι η αφετηρία της ερευνητικής προσπάθειας ήταν ένας ογκώδης φάκελος από το προσωπικό αρχείο του καθηγητή Κωνσταντίνου Φωτιάδη. Για τον λόγο αυτό, όπως ανέφερε, η επιλογή του να ανοίξει την ημερίδα με την εισήγησή του είχε ιδιαίτερη συμβολική σημασία.

Ο ομότιμος καθηγητής Νεότερης Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας Κωνσταντίνος Φωτιάδης, με θέμα «Σάντα: Συμβολή στην αναζήτηση προφορικών και γραπτών πηγών», παρουσίασε τις

σημαντικότερες γραπτές και προφορικές πηγές για την ιστορία της Σάντας, ενώ μοιράστηκε προσωπικές εμπειρίες, επισημαίνοντας ότι ο ίδιος «μπολιάστηκε» με τον πολιτισμό της Σάντας.

Ο δημοσιογράφος και υπεύθυνος του ερευνητικού έργου της ΑΜΚΕ Δημήτρης Πιπερίδης, στην εισήγησή του με θέμα «Ο εθνολογικός χάρτης της Ημαθίας μετά το 1928 – Οι Σανταίοι της Ημαθίας», ανακοίνωσε ότι έφτασε στα χέρια της ομάδας ένα σπάνιο δερματόδετο σημειωματάριο γραμμένο σε караμανλίδικη γραφή, το οποίο χαρακτήρισε εξαιρετικά σημαντικό ιστορικό τεκμήριο. Παρουσίασε την εικόνα της Ημαθίας μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών και την εγκατάσταση των Σανταίων στους προσφυγικούς οικισμούς του νομού, ενώ απηύθυνε κάλεσμα για συμμετοχή στο δεύτερο Σανταίο Γλέντι που θα πραγματοποιηθεί στα Παλατίσια.

Ο αρχαιολόγος, διδάκτορας Θεολογίας και υποψήφιος διδάκτορας Λαογραφίας Κωνσταντίνος Στεφανίδης ανέπτυξε το θέμα «Ανασυγκροτώντας τη γυναικεία φορεσιά της Σάντας: από τα υλικά τεκμήρια στα ερευνητικά ερωτήματα». Μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό παρουσίασε τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής γυναικείας φορεσιάς, τα διακοσμητικά στοιχεία, τα μοτίβα και τον ενδυματολογικό της κώδικα, αναδεικνύοντας τους πολλαπλούς κοινωνικούς συμβολισμούς που αυτή μεταφέρει.

Ο πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Νικόλαος Τουμπουλίδης παρουσίασε το θέμα «Το φυλασσόμενο στην Ε.Λ.Β. αρχείο του Στάθη Αθανασιάδη (Γεροστάθη)». Αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του σημαντικού Πόντιου λαογράφου, ο οποίος τιμήθηκε δύο φορές από την Ακαδημία Αθηνών, καθώς και στο σπάνιο αρχείο που διατηρείται στην Ευξείνου Λέσχη Βέροιας. Παράλληλα, αναγνώρισε την εργασία όσων συνέβαλαν στη συγκέντρωση και ταξινόμηση του υλικού, ενώ προσέφερε στον Αθανάσιο Στυλίδη όλα τα βιβλία του Γεροστάθη ως συμβολικό δώρο.

Ο ερευνητής και υπεύθυνος αρχείου της ΑΜΚΕ Χρήστος Αηδονίδης παρουσίασε την εισήγηση «Τεκμήρια μνήμης: φωτογραφίες και έγγραφα από το αρχείο της Ψηφιακής Σάντας», προβάλλοντας σπάνια έγγραφα και φωτογραφίες ως ένα μικρό μόνο δείγμα του σημαντικού αρχαιολογικού πλούτου που έχει συγκεντρωθεί μέσα στα δύο χρόνια λειτουργίας της ΑΜΚΕ. Αναφέρθηκε επίσης στη δική του οικογενειακή καταγωγή από τη Σάντα και στην εγκατάσταση της οικογένειάς του στη Βεργίνα.

Από το ΜΚΔ "Πληροφοριοδότης"

AMAZONEΣ

Η Αμαζόνα
στο Ulusoy Tesisleri,
μετά τις Θέρμες.

Ταξιδεύοντας από την Αμισό για λίγο παραλιακά προς τα ανατολικά, περνάμε μέσα από την εύφορη πεδιάδα της Θεμίσκυρας με τα κηπευτικά, τα όσπρια και τους ορυζώνες. Την κατακλύζουν ο Ίρις λίγο έξω από τον Τσαρσαμπά (Çarşamba) και ο Θερμώδοντας. Κατά τον Στράβωνα : «Η Θεμίσκυρα είναι πεδιάδα, με τη μια πλευρά της να βρέχεται από το πέλαγος ..., ενώ η άλλη πλευρά είναι κάτω από τα βουνά, γεμάτη δέντρα και ποτάμια που τη διαρρέουν, τα οποία πηγάζουν από εδώ. Από όλους αυτούς ανεξαιρέτως ένας ποταμός δημιουργείται και διασχίζει την πεδιάδα κι ονομάζεται Θερμώδοντας. Και ένας άλλος, ίσος με αυτόν, που ρέει από την Φαναρροία, διασχίζει την ίδια πεδιάδα και ονομάζεται Ίρις... Γι' αυτό η πεδιάδα είναι γεμάτη δροσιά και καταπράσινη και μπορεί να τρέφει αγέλες βοδιών και αλόγων εξίσου· κι έχει καλλιέργειες από κεχρί και ζαχαρόχορτο σε ανεξάντλητες ποσότητες ... Τόσοι είναι οι καρποί που βγάζει η γεμάτη λόφους χώρα, αυτοφυείς και άγριοι και σταφύλια κι αχλάδια και μήλα και καρύδια, ώστε κάθε εποχή του χρόνου όσοι βγαίνουν στο δάσος βρίσκουν φρούτα σε αφθονία. Οι καρποί είναι άλλοτε κρεμασμένοι ακόμα στα δέντρα κι άλλοτε μέσα στο φύλλωμα, που έχει πέσει στο χώμα, από κάτω, πεσμένα χαμηλά και σε μεγάλες ποσότητες. Συχνά οργανώνονται κυνήγια όλων των ειδών των άγριων ζώων εξ αιτίας της αφθονίας της τροφής» (Γεωγραφικά 12. 3.15).

Εδώ ήταν η κοιτίδα των θρυλικών Αμαζόνων. Μία από αυτές ορθώνει το ανάστημα και το τόξο της σε απόσταση 12 χλμ. μετά τις Θέρμες στον περίβολο πολυκαταστήματος της αλυσίδας Ulusoy, για να θυμίζει την αρχαία τους δόξα. Η ερμηνεία του ονόματός τους κατά τον Σταύρο Νικολαΐδη (Αρχείο Πόντου, τόμ. 26ος) είναι πολυσύνθετη, αρχίζοντας από τις γυναίκες που έκοβαν τον ένα τους μαστό για να μην τις εμποδίζει την τοξοβολία, περνά στις γυναίκες που ζούνε μαζί, χωρίς άνδρες, στις γυναίκες που θηλάζουν τα μωρά τους με γάλα φορβάδος, τις γυναίκες που έχουν πλούσια στήθη, ή πολλούς μαστούς, τις παρθένες, τις ολόφωτες κλπ.

Οι Αμαζόνες από την Θεμίσκυρα επεκτάθηκαν στη Σκυθία και Σαρματία, της περιοχής του Καυκάσου, στη Βιθυνία, Αιολίδα και Ιωνία, της Μ. Ασίας και στη Λιβύη της Β. Αφρικής.

Ως γνωστόν ο ένας άθλος του Ηρακλή ήταν η αρπαγή της ζώνης της βασίλισσας Ιππολύτης, για να τη φέρει στο θείο του Ευρυσθέα. Κατά τη μάχη ο Ηρακλής σκότωσε την Ιππολύτη. Εκδίκηση πήρε η βασίλισσα των Αμαζόνων της Λυδίας Ομφάλη, η οποία λένε ότι έμπλεξε στα ερωτικά της δίχτυα τον ήρωα και τον εξευτέλισε. Είναι επίσης γνωστή και η εκστρατεία του Θησέα στη Θυμίσκυρα και η αρπαγή της βασίλισσάς τους Αντιόπης. Εξαγριωμένες οι Αμαζόνες εξ στράτευσαν εναντίον της Αθήνας σάρωσαν την Αττική και στρατοπέδευαν στον Άρειο Πάγο. Ακολούθησε πολύνεκρη σύγκρουση και συνθηκολόγηση. Πιο γνωστή ήταν η πεντάμορφη Πενθεσίλεια, η οποία πάλεψε με τον Αχιλλέα, αλλά σκοτώθηκε. Την θρήνησαν οι Αμαζόνες, αλλά και ο Αχιλλέας, ο οποίος έδωσε το σώμα της στον Πρίαμο για να το κάψει με τιμές.

Έτσι λοιπόν οι Αμαζόνες είτε ήταν προϊστορικές υπάρξεις που επέβαλαν την πολιτεία της γυναικοκρατίας, είτε ήταν σύμβολα φυσικών φαινομένων, ήταν το σύμβολο της πάλης κατά της ανδρικής τυραννίας, ώστε να προκύψει η εξίσωση των δύο φύλλων, όπως κήρυξε αργότερα ο Χριστιανισμός.

Κρυπτοχριστιανοί του Σταυρίν Αργυρούπολης

Κωνστ. Αμοιρίδη Κάνεως, Οι δίπιστοι του Σταυρίν
Εφημ. «Ποντιακή Φωνή» 24-5-1964

Ήταν Μάιος μήνας στα 1867. Το ότι οι κάτοικοι της Κρώμνης φανερώθηκαν ως Ορθόδοξοι Έλληνες και στην ψυχή και στην καρδιά, αυτό έδωσε μεγάλο θάρρος στους Σταυριώτες, κι έλεγαν αναμεταξύ τους. «Αφού ο εκατοχρονίτης Μολλά-Μπεχρέμ' ς πέταξε το σαρίκι κι έβγαλε τον κίτρινο τσουμπέ, γιατί κι εμείς να μην πετάξουμε από πάνω μας τη ντροπή του αρνησίθρησκου;» Γι' αυτό οι χωρικοί συγκεντρώθηκαν στο σπίτι του πρωτόπαπα του χωριού, και αφήνοντας κατά μέρος και τα ψέματα, έκαναν την εξής συμφωνία. «Δεν έχει σημασία το ότι οι παπούδες μας αρνήθηκαν το Χριστό μπροστά στους ανθρώπους. Εμείς, κι αν ακόμα μας σφάξουν, είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε όπως έκαναν οι Κρωμέτες. Θα φανερώσουμε την πίστη μας και θα χάσουμε όλα μας τα υπάρχοντα, αρκεί να βγούμε από αυτή την κόλαση». Και αμέσως υπόγραψαν τη συμφωνία και πήραν απόφαση να πάνε στο Κάνι και να ομολογήσουν την πίστη των πατέρων τους μπροστά στο Μουτασερίφη και όλο το Συμβούλιο.

Και τότε έβλεπες στο Σταυρί ένα θέαμα που να σπαράζει την ανθρώπινη καρδιά. Όλοι αγκάλιαζαν τις γυναίκες και τα παιδιά τους, έκλαιγαν και τα αποχαιρετούσαν, όχι γιατί φοβούνταν για την απόφαση που έπαιρναν, αλλά για τα βάσανα που θα τους επέβαλε η βάρβαρη κυβέρνηση του τόπου, η οποία ούτε νόμο είχε ούτε πίστη, και η οποία ήταν εξοργισμένη γιατί οι Σταυριώτες πήραν θάρρος από τους Κρωμέτες και από τους Γιαγλί-ντερέδες.

Αφού πολύ το σκέφτηκαν και το συζήτησαν, πήγαν και λειτουργήθηκαν στην εκκλησία και μετάλαβαν, έκαναν το σταυρό τους και πήραν του Κανί το δρόμο κι ήρθαν μπροστά στο Μουτεσαρίφ, τον Χάμαλην Γιουσούφ πασά, και άφοβα του είπαν την απόφασή τους. Ο Μουτεσαρίφης, έξυπνος άνθρωπος, όταν βρέθηκε μπροστά σε ογδόντα ανθρώπους έτοιμους να πεθάνουν, επροσκάλεσε το Ινταρέ-Μεζλισίν και το Μουφτή της πολιτείας και μπροστά τους προσπάθησε με καλό τρόπο να τους κάνη ν' αλλάξουν γνώμη. Όταν όμως είδε πως είναι αμετάπειστοι, τους φυλάκισε.

Δuo μέρες έμειναν στη φυλακή πεινασμένοι, διψασμένοι, άυπνοι, και κατόπι τους έβγαλε και τους έστειλε σε καταναγκαστικά έργα. Και έβλεπες τους νέους μάρτυρες του χριστιανισμού να κουβαλούν με τη ράχη τους από μέσα από την πολιτεία μεγάλες πέτρες, κάτω από το μαστίγιο των ζεπτιέδων, και να χτίζουν ντουβάρια στη Ρωμαίισα, στο τούρκικο νεκροταφείο, άλλους να καθαρίζουν αποχωρητήρια σε δημόσια γραφεία, άλλους να κουβαλούν στα λουτρά τα σκεύη των χανουμισσών, άλλους να καθαρίζουν τα χάνια της πολιτείας από τις ακαθαρσίες των υποζυγίων, άλλους να κάνουν κατώτερες δουλειές, ενώ τους έφτυναν, τους ύβριζαν, τους έσπρωχναν και τους ράβδιζαν.

Τι έκαναν οι πρόκριτοι και οι δημογέροντες του Κανί; Η

Σουμελά λεν την Παναγιά

Σουμελά λεν' την Παναγιά
Σουμελά λεν' και σέναν
θα προσκυνώ την παναγιά
κι έρχομαι με τ'εσέναν

Εγώ μικρός προσκυνητής
πήγα σην Παναϊαν
και σα τρία τα χρόνια απάν'
επήγα άλλον μίαν

Ση παναϊας το ποτάμ'
τρία μήνας ελάστα
επέμνα οξυπόλυτος
τα τσαρούσα μ' εγράσταν

Εγώ ποντιοπούλ' είμαι
ματώνω κι ματούμαι
ση Σουμελά την Παναγιά
εκεί θα στεφανούμαι

Ο Τίμιος Σταυρός ο οποίος φυλάσσεται στην Παναγία Σουμελά στο Βέρμιο

Η Παγκόσμια Ύψωση του Τιμίου Σταυρού αποτελεί έναν σπουδαίο εορτολογικό σταθμό του εκκλησιαστικού έτους. Στις 14 Σεπτεμβρίου όλη η Ορθοδοξία θα γιορτάσει και τιμήσει τον Σταυρό του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως το «καύχημα» και η «δόξα» της. Πηγές της εκκλησιαστικής μας ιστορίας αναφέρουν ότι η εορτή της Παγκόσμιας Ύψωσης είχε καθιερωθεί από τα αρχαία χρόνια, ίσως μάλιστα να είχε καθιερωθεί και από αυτόν τον Μέγα Κωνσταντίνο, κατά προτροπή προφανώς της μητέρας του αγίας Ελένης, αμέσως μετά την εύρεση του Τιμίου Ξύλου στα Ιεροσόλυμα, γύρω στο 330 μ.Χ.

Με την ευκαιρία αυτού του γεγονότος ας αναφέρουμε λίγα λόγια για τον Τίμιο Σταυρό ο οποίος φυλάσσεται στην Παναγία Σουμελά στο Βέρμιο. Ο Σταυρός ήταν κτήμα του Αυτοκρατορικού Θησαυροφυλακίου του Αυτοκράτορα της Τραπεζούντας Εμμανουήλ του Γ' του Μεγαλοκομνηνού. Το 1390 μ.Χ. τον προσέφερε ως δώρο και ευλογία στην Ιερά Μονή της Παναγίας του όρους Μελά του Πόντου. Από το 1390 έως το 1923 δια αυτού ευλογούν οι πατέρες τα πάντα. Με τον ξεριζωμό-διωγμό των Ελλήνων του Πόντου ετάφη μαζί με τα άλλα δύο κειμήλια τη θαυματουργή εικόνα της Σουλιώτισσας και το Ευαγγέλιο του οσίου Χριστοφόρου κοντά στο παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

Η αθάνατη Ποντιακή ψυχή ξαναφέρει τα κειμήλια στο φως το 1931 και τα τοποθετεί στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών. Ο Φίλωνας Κτενίδης πρωτοστατεί και φέρνει το 1952 την θαυματουργή εικόνα στο Βέρμιο και αργότερα το 1993 έρχονται και τα άλλα δύο κειμήλια, ο Σταυρός με το Τίμιο Ξύλο και το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστοφόρου για να βρίσκονται όλα μαζί στο προσκυνητάρι του ναού της Παναγίας Σουμελά. Η καρδιά του Πόντου πλέον ξαναχτυπά και πάλι στη νέα Σουμελά στο Βέρμιο.

Το ύψος του Σταυρού είναι 22,5 εκ. και πλάτος του 8 εκ. Οι κεραίες του Σταυρού πλην της λαβής, περιέχουν Τίμιο Ξύλο. Όλος ο Σταυρός είναι επενδυμένος με συρματερές διακοσμήσεις και σμάλτο, καθώς επίσης και με πολύτιμους λίθους χρώματος πράσινο και κόκκινο. Στις τρεις κεραίες του Σταυρού εκτός της λαβής, υπάρχουν τρεις στεμματόδοχημες διακοσμήσεις οι οποίες είναι κοραλλιοκόσμητες. Επίσης και οι τέσσερις ακτίνες του Σταυρού είναι κοραλλιοκοσμημένες.

Παναγία Σουμελά Το μοναστήρι σύμβολο

Η εικόνα, σύμφωνα με την παράδοση της εκκλησίας δημιουργήθηκε από τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Λουκά. Αρχικά ονομαζόταν Παναγία η Αθηνιώτισσα, γιατί μετά τον θάνατο του Λουκά ένας μαθητής του την έφερε στην Αθήνα. Το 386 όμως, οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος βρέθηκαν μετά από όραμα με την Παναγία, από την Αθήνα στα βουνά του Πόντου.

Το 1922 οι Τούρκοι στη γενοκτονία των Ποντιών έκαψαν το μοναστήρι για να αφανίσουν εντελώς το ελληνικό στοιχείο από την περιοχή. Πριν βάλουν φωτιά, είχαν αρπάξει όλα τα πολύτιμα κειμήλια της μονής. Οι μοναχοί όμως, που είχαν προβλέψει το χτύπημα των Τούρκων, είχαν φροντίσει να κρύψουν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Σουμελά, καθώς και άλλα κειμήλια, όπως το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστοφόρου και ένα Σταυρό από Τίμιο Ξύλο, που είχε δωρίσει στη Μονή ο αυτοκράτορας Μανουήλ Γ' της δυναστείας των Κομνηνών.

Τα ιερά αντικείμενα θάφτηκαν στο παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας που βρισκόταν σε απόσταση 2 χιλιομέτρων από το μοναστήρι. Οι Έλληνες του Πόντου ξεριζώθηκαν και τα κειμήλια έμειναν εκεί για περίπου δέκα χρόνια. Το 1930 ο μητροπολίτης Εάνθης Πολύκαρπος Ψωμάδης και ο τότε υπουργός πρόνοιας Λεωνίδας Ιασωνίδης, απευθύνθηκαν στον πρωθυπουργό Ελ. Βενιζέλο για να ασχοληθεί με το ζήτημα των θαμμένων κειμηλίων. Τότε ο Τούρκος ομόλογος του Βενιζέλου, ο Ισμέτ Ινονού, δέχτηκε να πάει στην περιοχή της μονής μια αντιπροσωπεία Ελλήνων και να αναζητήσει τα κειμήλια.

Υπό την καθοδήγηση του αρχιμανδρίτη Αμβρόσιου, ο οποίος ήταν ένας από τους τελευταίους μοναχούς της μονής Παναγίας Σουμελά, βρέθηκαν και ξεθάφτηκαν τα ιερά αντικείμενα. Μεταφέρθηκαν στην Αθήνα στο βυζαντινό μουσείο, όπου παρέμειναν έως το 1951. Τότε η εικόνα φιλοξενήθηκε για λίγο στο σωματείο Παναγίας Σουμελά για να τοποθετηθεί επίσημα, τον Αύγουστο του 1952 στον Ιερό Ναό Νέας Παναγίας Σουμελά, που χτίστηκε στις πλαγιές του Βερμίου.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

Το βράδυ της Δευτέρας 31/8, η Κεντρική Σκηνή του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βέροιας παρουσίασε στον προαύλιο χώρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, το «Θαύμα» του Giuseppe Massa, σε σκηνοθεσία Νικολέτας Φιλόσογλου, σε μια

ξεχωριστή βραδιά γεμάτη ατμόσφαιρα, συγκίνηση και όμορφες στιγμές. Ο ιδιαίτερος χώρος, το τοπίο και η ζεστή υποδοχή δημιούργησαν το ιδανικό σκηνικό για μια πλήρως ατμοσφαιρική θεατρική βραδιά, όπου η παράσταση και ο τόπος έγιναν ένα.

Το έργο παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα από ελληνική παραγωγή και μας μιλά για την προσφυγιά, τη μνήμη, την απώλεια, τον φόβο απέναντι στον ξένο και πάνω απ' όλα την ανθρώπινη καλοσύνη. Με όχημα το μαύρο χιούμορ και τη σάτιρα, δύο αδελφια νεκροθάφτες βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα παράδοξο και βαθιά ανθρώπινο δίλημμα: πώς αντιμετωπίζουμε τον «άλλον» όταν οι θέσεις για τους νεκρούς - αλλά και για τους ζωντανούς - μοιάζουν να μην επαρκούν;

Τελικά ο νεκρός δεν αναστήθηκε αλλά οι παρευρισκόμενοι το χάρηκαν...

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Συνέχεια απο την 1η σελίδα

Το πλήρες πρόγραμμα του οδοιπορικού μας φαίνεται αναλυτικά παρακάτω:

**ΒΕΡΟΙΑ- ΚΩΝ/ΠΟΛΗ-
ΣΑΜΦΡΑΜΠΟΛΗ-ΚΑΣΤΑΜΟΝΗ-
ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ-ΟΙΝΟΗ-ΦΑΤΣΑ -
ΚΟΤΥΩΡΑ- ΙΑΣΩΝΕΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ -
ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ-ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ-
ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ-ΠΛΑΤΑΝΑ-
ΟΥΖΟΥΝΓΚΙΟΛ-ΣΟΥΡΜΕΝΑ-
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ-ΖΑΡΑ-ΣΑΒΑΣΤΕΙΑ-
ΑΜΑΣΕΙΑ - ΜΕΡΖΙΦΟΥΝΤΑ-
ΚΩΝ/ΠΟΛΗ-ΒΕΡΟΙΑ**

Η φαντασία και η νοερή μεταφορά του πνεύματος στα μέρη και στους τόπους όπου έζησαν οι πρόγονοί μας, εκεί που γαλουχήθηκε ο ελληνικός πολιτισμός, στους τόπους όπου ρίζωσε η ορθοδοξία δεν μπορεί να εφησυχάσει αν δεν υπάρχει και η φυσική μας παρουσία στους υπόψη χώρους. Γι' αυτό η επιστροφή μας στις ρίζες ήταν ταξίδι ψυχής από τους τριαντατρείς <<Αργοναύτες 2026>>.

Από την πρώτη στιγμή γίναμε μια μεγάλη οικογένεια και με τη συμμετοχή όλων μας ολοκληρώσαμε τον αρχικό σχεδιασμό του οδοιπορικού μας με απόλυτη επιτυχία.

Περπατήσαμε, αναπνεύσαμε, γελάσαμε και κλάψαμε, τραγουδήσαμε στα χώματα που έζησαν οι παππούδες και οι γονείς μας. Πήραμε μαζί μας από τον Πόντο και τις ιδιαίτερες πατρίδες μας όλα εκείνα που ονειρευτήκαμε, που οραματιστήκαμε, που ακούσαμε από τους προγόνους μας.

Τα ενδοξότερα έπη ανδρείας και ηρωισμού, γνωστά και άγνωστα γεγονότα των παλικάριών του πόντου και όλων των γενεών που έζησαν, δημιούργησαν, χάρηκαν,

τραγουδίσαν και έκλαψαν στην ηρωική μας πατρίδα ήταν σύντροφος της καρδιάς μας σε όλη τη διαδρομή του ταξιδιού μας.

Οι πόντιοι στους 26 αιώνες συνύπαρξης με τις άλλες θρησκείες και μειονότητες του Πόντου πρωταγωνίστησαν με έργα φιλοπονίας, εργατικότητας, φιλοπατρίας και φιλότιμου, λέξη που δεν υπάρχει σε άλλη γλώσσα. Πρέπει να ξαναζήσουμε παρόμοιες καταστάσεις γιατί εκεί υπάρχουν πόντιοι Ρωμαίοι που μας περιμένουν να μιλήσουν μαζί μας, να μας αγκαλιάσουν, να μας φιλοξενήσουν...

Τα ποντιόπουλα της Ευξείνου Λέσχης Βεροίας και οι φίλοι τους ξαναπήγαν και τίμησαν την μητέρα τους. Ευλογήθηκαν και ασπάσθηκαν τις εικόνες, τα ιερά χώματα όπου 4.000 και πλέον άγιοι άφησαν τα κόκαλα τους, εδώ όπου τα πάγχρυσα στόματα των αποστόλων, των τριών ιεραρχών και χιλιάδων αγίων δασκάλων δίδαξαν τις αξίες του Χριστιανισμού και του Ελληνισμού.

Η ποντιακή μας συνείδηση και η καρδιά μας αποζημιώθηκε για το μεγάλο αυτό ταξίδι, για το ιερό αυτό προσκύνημα στην μονή Παναγία Σουμελά. Το σκαλισμένο και καρφωμένο μέσα στα βράχια του όρους Μελά μοναστήρι, όπου στις υπώρειες του ρέει ο παραπόταμος του Πυξίτη, « της Παναΐας το ποτάμι», έγινε πλέον τόπος προσκυνήματος για όλες της θρησκείες και τους λαούς.

Το χιλιотραγουδισμένο " Της Τρίχας το γεφύρι " που μένει αδιάφορο για τα χρόνια που έχει στην πλάτη του. Ακόμη και σήμερα μπορεί να χρησιμοποιηθεί τουλάχιστον σαν χώρος όπου οι πόντιοι θα τραγουδούν και θα χορεύουν ενώ ο Πυξίτης ποταμός τρέχει από κάτω με άφθονο νερό και δίνει ζωή σε όλη την κοιλάδα μέχρι να συναντήσει τον Εύξεινο Πόντο.

Ο θρύλος για τον ποντιακό ελληνισμό είναι και θα παραμείνει ανεξίτηλος στη μνήμη μας, ιδιαίτερα τώρα που μας αξίωσε ο παντοδύναμος να πατήσουμε τα ιερά χώματα του Πόντου. Έχουμε όλοι την ευθύνη να αναδείξουμε και να υπηρετήσουμε το ποντιακό ζήτημα καθώς επίσης και να συμβάλουμε στην επίλυση των υπαρχόντων προβλημάτων, προς δόξα των εθνικών και θρησκευτικών μας θεμάτων.

Όλο το οδοιπορικό με τα πολλά προσκυνήματα και αναλυτικά τα δρώμενα του ταξιδιού θα δημοσιευθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2026.

Κρυπτοχριστιανοί του Σταυρίν Αργυρούπολης

Συνέχεια απο την 5η σελίδα

αλήθεια είναι πως δεν κάθισαν με σταυρωμένα χέρια. Ο δεσπότης ο Γερβάσιος Καρνέτης προσκάλεσε σε συνεδρίαση τη Δημογεροντία, που αποτελούνταν από το Χατζή Αναστάση Τσαμουρλή, τον αδελφό του Χατζή Κωνσταντίνο, το Χατζή Κωνσταντίνο Τσαμκιόζη, τον Αναστάση Βαφειάδη, το Γιάννη Τουλούμη, το Χατζή Δημήτρη Μουμτζή, τον Αγαθάγγελο Δημητριάδη. Η Δημογεροντία αποφάσισε και έκρινε καλό να στείλουν πεζοδρόμους στην Τραπεζούντα -γιατί τότε τηλεγραφεία δεν υπήρχαν, και στο ταχυδρομείο τα ελληνικά γράμματα πάντα ανοίγονταν από τους ταχυδρομικούς υπαλλήλους- να δώσουν ειδηση στην Αδελφότητα των Αργυροπολιτών και τον εκεί σ χ ο λ ά ρ χ η ν Γ ε ώ ρ γ ι ο ν Παπαδόπουλον τον Κυριακίδη για τα όσα έγιναν στο Κάνι, και εκείνοι να ειδοποιήσουν τις Πρεσβείες και το Πατριαρχείο και να προλάβουν το κακό.

Βρήκαν και έστειλαν τέτοια παλληκάρια, και γρήγορους σαΐδες, το Γιάννη του Λουκά και τον Παντελή Ζαμανόπουλο, που σε 15 ώρες έφτασαν από το Γουλάτι στην Τραπεζούντα. Απ' εκεί ο Κυριακίδης έγραψε αμέσως στο Πατριαρχείο και στις Πρεσβείες και έστειλε αναφορά στην Υψηλή Πύλη και πέτυχαν να σταλούν γρήγορα κυβερνητικές διαταγές, να σταματήσουν οι βασανισμοί των Σταυριωτών και να τους αφήσουν να παν στα σπίτια τους.

Και ύστερα από κάμποσες μέρες, στις 29 Ιουνίου, ελεύθεροι, και χωρίς σαρίκι και τσουμπέ, με χαρούμενο το πρόσωπο και γαληνεμένη την καρδιά, γύρισαν τρεχάτοι στα χωριά τους, πήγαν στις εκκλησίες, άναψαν μεγάλες λαμπάδες, χτύπησαν τις καμπάνες, δόξασαν την Αγία Τριάδα, που οι γονείς τους μπροστά τους την αρνούσαν, και άρχισαν τις χαρές και τις διασκεδάσεις.

Μονάχα οι Κασίμ-ζαντέδες, επειδή είχαν την πόστα της Τραπεζούντας ως το Ερζερούμ, δεν πήραν μέρος ως τον καιρό της Ανταλλαγής, οπότε κρυφά-κρυφά ένα δυο ήρθαν κι εκείνοι στο Ωραιόκαστρο της Θεσσαλονίκης και φανερώθηκαν και δόξασαν το Θεό.

Θερινές εκδηλώσεις 2026

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Τους παρευρισκόμενους χαιρέτησε και καλωσόρισε εκ μέρους του Δ.Σ. ο πρόεδρος της Λέσχης κ. Νικόλαος Τουμπουλίδης, ευχαριστώντας τα μέλη και τους παρευρισκόμενους φίλους για την παρουσία τους και αναφέρθηκε στη σημασία της διατήρησης της ποντιακής παράδοσης μέσα από τη συλλογική δράση και τη συμμετοχή των νέων. Χαιρετισμό απηύθυνε επίσης ο πρόεδρος του φιλοξενούμενου Συλλόγου Ποντίων Επαμύλων Ν. Σερρών «Οι Ακρίτες» κ. Παύλος Καρυπίδης

Η βραδιά ξεκίνησε με τα χορευτικά τμήματα της Λέσχης που έδωσαν το βροντερό παρόν δίνοντας υπόσχεση ότι η κληρονομιά του Πόντου περνά από γενιά σε γενιά. Η διαδοχική εμφάνιση των τμημάτων αρχαρίων, παιδικού και εφηβικού εντυπωσίασαν τους παρευρισκόμενους θεατές. Οι χορευτές έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό και πλημμύρισαν το χώρο της εκδήλωσης με κέφι, ζωντάνια και ενθουσιασμό.

Τους χορευτές συνόδευσαν επί σκηνής οι μουσικοί:

Κελεσιδης Ιορδάνης, λύρα
Παπαδοπούλου Ξένια, νταούλι
Γεωργιάδου Εμμανουέλα, τραγούδι και λύρα
Γιακουμάκου Μαρία, τραγούδι
Παπαδοπούλου Ελένη, λύρα
Στολτίδης Ακης, νταούλι
Χρήστος Τσανακτοΐδης, νταούλι
Καπουρτιδης Κωνσταντίνος, λύρα – τουλούμ
Ματετζιδης Γιώργος, λύρα
Σοφία Ματεντζιδου, τουλούμ
Γιώργος Φουντουκίδης, πλήκτρα

Εξχωριστή στιγμή αποτέλεσε η εμφάνιση του φιλοξενούμενου Συλλόγου Ποντίων Επαμύλων Νομού Σερρών «Οι Ακρίτες», ενός ιδιαίτερα δραστήριου συλλόγου με μακρά παρουσία στην ανάδειξη της ποντιακής πολιτιστικής κληρονομιάς. Τους χορευτές συνόδευσαν ο Οδυσσέας Σαμανίδης στη λύρα και ο Χρήστος Τσανακτοΐδης στο νταούλι, ενώ τη διδασκαλία είχε ο Κώστας Λαμπριανίδης.

Ο υπεύθυνος τμημάτων Κοτιδης Γιάννης και οι χοροδιδάσκαλοι Ιντζεβίδης Βαγγέλης και Βοργιατζίδου Ραφαηλία μαζί με την Ελπίδα Κιατικίδου και τους συνεργάτες τους έδειξαν για άλλη μια φορά ότι η συνεργασία και η σύμπνοια αποδίδει ζηλευτά αποτελέσματα.

Στη συνέχεια, τη σκηνή κατέλαβαν γνωστοί καλλιτέχνες του ποντιακού ρεπερτορίου, προσφέροντας ένα μοναδικό μουσικό πρόγραμμα που ξεσήκωσε τους παρευρισκόμενους. Στο τραγούδι και στη μουσική ήταν οι:

Καρασαβίδης Δημήτρης, τραγούδι

Κώστα Καλούση, τραγούδι
Νίκο Κοκκινίδη, λύρα,
Βασίλης Φωλίνας, αγγείο
τον Άκη Στολτίδη, νταούλι
Ηλίας Αποστολίδης, νταούλι
Γιώργος Φουντουκίδης, αρμόνιο

Το ΔΣ ευχαρίστησε θερμά όλα τα μέλη των τμημάτων, τον χοροδιδάσκαλο κ. Ιντζεβίδη Βαγγέλη και τη χοροδιδάσκαλο Βοργιατζίδου Ραφαηλία, την υπεύθυνη των μικρών τμημάτων Κιατικίδου Ελπίδα, τον εφόρον τμημάτων Κοτιδης Γιάννη, τα παιδιά της λέσχης που έπαιξαν διάφορα όργανα και τραγούδησαν για τα χορευτικά τμήματα, τις υπεύθυνες ιματιοθήκης κ. Τογκουσίδου Ευαγγελία και Μιχαηλίδου Λένα, τον κ. Κώστα Παπαδόπουλο για το γενικό συντονισμό και ιδιαίτερα τους γονείς των παιδιών που είναι πάντα αρωγοί στην προσπάθεια της Λέσχης για την διάσωση και διάδοση της παράδοσης και του πολιτισμού μας.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους η βουλευτής Ημαθίας κ. Αραμπατζή Στέλλα, ο βουλευτής Ημαθίας κ. Κοτιδης Βασίλειος, η Περιφερειακή Σύμβουλος κ. Τζήμα-Τόπη Συρμούλα, ο Αντιδήμαρχος Τεχνικών και πρώην πρόεδρος της Λέσχης κ. Τσαχουρίδης Αλέξανδρος, ο Αντιδήμαρχος ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κ. Γρηγοριάδης Καλλίστρατος, ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Ασλανίδης Λάζαρος, ο δημοτικός σύμβουλος Σουμελίδης Μιχάλης, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς» και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Π.Ο.Ε. κ. Καγκελίδης Αντώνης, το μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα και πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Ζευγαρόπουλος Λάζαρος, ο πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Κουμπουλίδης Λάζαρος, ο πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Σαρημιχαηλίδης Παύλος, ο πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Καπουρτιδης Χαράλαμπος, ο πρόεδρος του ΔΔ Τριποτάμου κ. Τσανασίδης Χρήστος καθώς και οι εκπρόσωποι των Συλλόγων: ΠΣ Κομνηνίου, Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς», ΠΣ Διαβατού, Ένωσης Ποντίων και Μικρασιατών Λάρισας, ΠΣ Νέου Προδρόμου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΥ ΑΓΟΡΑΣ

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε λαχειοφόρος αγορά και οι αριθμοί που κερδίζουν είναι:

1ος λαχνός: Νο 261 Ένα χορτοκοπτικό βενζίνης ΠΒ5221

2ος λαχνός: Νο 204 Αλυσοπρίονο Βενζίνης HYUNDAI HCS-2

3ος λαχνός: Νο 1233 Bluetooth Headset XOX33

4ος λαχνός: Νο 1105 Πολυκόπτης Multi 1000 Watt

5ος λαχνός: Νο 1033 Συσκευή Μασάζ Noikonka shiatsu

6ος λαχνός: Νο 1192 Ζυγαριά με λιπομετρητή

7ος λαχνός: Νο 938 Ψηφιακό πιεσόμετρο ZK-B

Οι Τούρκοι έκοψαν
στην Παναγία Σουμελά
τη λειτουργία
του Δεκαπενταύγουστου

Η πρώτη ανακοίνωση ότι δεν θα γίνει η Θεία Λειτουργία των Δεκαπενταύγουστο, έγινε από την Νομαρχία Τραπεζούντας στους τουριστικούς πράκτορες της περιοχής, οι οποίοι ανησύχησαν, γιατί δεν ανακοινώνονταν η ημερομηνία τέλεσης της κορυφαίας για τον ποντιακό ελληνισμό εορτής της Παναγίας.

Εκατοντάδες απόγονοι των Ελλήνων του Πόντου, τόσο από την Ελλάδα, τη Ρωσία, τη Γεωργία, αλλά και απ' όλο τον κόσμο, προγραμματίζουν να βρίσκονται την περίοδο του Δεκαπενταύγουστου στην Τραπεζούντα για να συμμετέχουν στην Θεία Λειτουργία στην Παναγία Σουμελά, στο όρος Μελά στην Ματσούκα της Τραπεζούντας του Πόντου, γεγονός το οποίο εκτιμούν ιδιαίτερα θετικά οι τουριστικοί παράγοντες της Τραπεζούντας.

Ταυτόχρονα όμως είναι και ένα βάλοσμο στην ψυχή των μουσουλμάνων οι οποίοι έχουν την ποντιακή διάλεκτο, τα ρωμαίικα ως μητρική γλώσσα και περιμένουν κάθε χρόνο το καλοκαίρι τα αδέρφια της καρδιάς του, να μιλήσουν μαζί τους, να γλεντήσουν στους ήχους της ποντιακής λύρας, να πουν μέσα από τα λόγια και τους στίχους, τα βάσανα, τους καημούς και τις χαρές της ζωής, που πριν από 100 χρόνια, διακόπηκαν βίαια με την υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών, λόγω θρησκούματος, με την Συνθήκη της Λωζάννης.

Η Τουρκία τα τελευταία χρόνια σκληραίνει τη στάση της και χαρακτηρίζει ως ανεπιθύμητους απογόνους Ελλήνων προσφύγων της Γενοκτονίας και της Μικρασιατικής Καταστροφής, οι οποίοι επισκέπτονται τον Πόντο και τους απαγορεύει την είσοδο, δίχως η επίσημη ελληνική κυβέρνηση να θεωρεί αυτό το γεγονός αξιοσημείωτο, όταν αντίστοιχα Τούρκοι εθνικιστές επισκέπτονται την Ελλάδα, τα νησιά και τη Θεσσαλονίκη και χαρακτηρίζουν την προσφυγομάνα πόλη της Μακεδονίας, ως κατεχόμενη και ευελπιστούν να την απελευθερώσουν.